

Заклад дошкільної освіти № 3 «Ведмежатко»

Шосткинської міської ради

Доповідь

**Права і обов'язки дітей
дошкільного віку**

(до семінару)

Підготувала практичний психолог

ЗДО № 3 «Ведмежатко»

Харина Тетяна Анатоліївна

2026 р.

Про права та обов'язки дитини

Всі люди на Землі мають рівні права та свободи-ці права закріплені Загальною Декларацією прав людини, що прийнята Генеральною Асамблеєю ООН в 1948 році. Ваша дитина, як і будь-яка інша людина, має рівні людські права! Права дитини закріплені Конвенцією про права дитини, що проголошена Генеральною Асамблеєю ООН 20 листопада 1989 року.

Кожна дитина має право:

- на рівень життя, необхідний для фізичного, розумового, духовного, морального та соціального розвитку;
- на захист здоров'я та медично-санітарне обслуговування;
- на захист від поганого поводження, від відсутності турботи з боку батьків, або тих, хто забезпечує за ним догляд;
- на захист від жорстоких, нелюдських або принижуючих достоїнство людини видів поводження чи покарання;
- на захист від будь-якого покарання;
- на захист від сексуальних домагань;
- на проживання з батьками та на підтримку контакту з батьками у разі їх розлучення;
- на вільне віросповідання поглядів з усіх питань, що стосуються життя;
- на свободу думки, совісті, віросповідання;
- на особисте життя, на недоторканість житла, таємницю кореспонденції.

Права дитини порушуються

- коли не забезпечена її безпека для життя та здоров'я;
- коли її потреби ігноруються;
- коли по відношенню до дитини спостерігаються випадки насильства або приниження;
- коли порушується недоторканість дитини;
- коли дитину ізолюють;
- коли дитину залякують;
- коли вона не має права голосу при прийнятті важливого для сім'ї рішення;

- коли вона вільно не може висловлювати свої думки і почуття;
- коли її особисті речі не є недоторканими;
- коли її використовують в конфліктних ситуаціях з родичами;
- коли дитина стає свідком приниження достоїнства інших людей.

Основні обов'язки дітей:

У родині:

- Поважати батьків, опікунів та інших членів сім'ї, піклуватися про них, допомагати по дому (прибирати, готувати просту їжу).
- Поважати батьків та інших членів сім'ї .
- Обов'язок дитини, повнолітніх дочки та сина, піклуватися про батьків.

У навчанні:

- Систематично та глибоко оволодівати знаннями, виконувати вимоги педагогів, відвідувати навчальні заклади, старанно вчитися. Отримати освіту.

У суспільстві: Дотримуватися вимог законодавства та Конституції України, не порушувати законів, поважати права та гідність інших людей.

- Шанувати символи України, берегти культурну спадщину.
- Не бути жорстоким та не висміювати інших дітей чи дорослих.
- Берегти природу та навколишнє середовище.
- Дотримуватися правил та домовленостей за місцем свого проживання, у школі, садочку тощо.
- Поважати педагогів та інших дорослих чи дітей, не порушувати їхні права
- Поважати мову, походження та культуру інших людей.

Особисті:

- Піклуватися про своє здоров'я, дбати про чистоту, дотримуватися норм поведінки, навичок гігієни.
- Піклуватися про своє здоров'я.

За невиконання своїх обов'язків дитину можна дисциплінувати, не застосовуючи при цьому тілесних покарань або іншого насильства.

***ДІТИ В СУСПІЛЬСТВІ НАЙБІЛЬШ УРАЗЛИВІ.
ДІТИ, ПРАВА ЯКИХ ПОРУШУЮТЬ,
ЧАСТО СТАЮТЬ СОЦІАЛЬНО І ПСИХОЛОГІЧНО
ДЕЗАДАПТОВАНИМИ.***

Як реагує дитина на порушення прав.

- Їй стає важко спілкуватися з однолітками і дорослими (вона грубить, блазнює, б'ється, замикається в собі і т.д.). Її турбує особиста безпека і любов до неї.
- Вона часто буває в поганому настрої, може втекти з дому. Може приймати наркотики або алкоголь. Може робити спроби суїциду (замах на своє життя).

Що батьки можуть зробити для своєї дитини?

- Пам'ятати, що дитина - це окрема особистість, яка має свої власні почуття, бажання, думки, потреби, які належить поважати.
- Забезпечити її фізичну безпеку.
- Навчити її казати "Ні", навчити захищатися, вміти поводити себе безпечно.
- Негайно припинити фізичну і словесну агресію по відношенню до неї та до інших людей.
- Знайти час для щирої розмови з дитиною кожного дня. Ділитися з дитиною своїми почуттями і власними думками.
- Пам'ятати про її вік та проте, що вона має особистості особливості.
- Залучати її до обговорення тих сімейних проблем, які можуть бути для неї доступними.
- Залучати дитину до створення сімейних правил.

ПАМ'ЯТАЙТЕ!

Дитина буде поважати права інших людей, якщо її права будуть поважатися.